

บันทึก

เรื่อง การแต่งตั้งกรรมการสำรองของบริษัทรถไฟไทย จำกัด

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ สร.๐๒๐๓/๑๑๙๖๒ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๑๘ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงคมนาคมขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า บริษัทรถไฟไทย จำกัด ได้รับอนุเคราะห์จากกรมอัยการให้ นายประเทือง กิริติบุตร ข้าราชการประจำ สังกัดกรมอัยการ ไปเป็นที่ปรึกษากฎหมายและเลขานุการคณะกรรมการบริษัทฯ แต่บริษัทเห็นว่า นายประเทือง กิริติบุตร มีคุณสมบัติต้องห้ามตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ บริษัทฯ จึงเสนอเรียกชื่อฐานะของ นายประเทือง กิริติบุตร เป็นชื่ออย่างอื่น คือ “กรรมการสำรอง” ซึ่งไม่อยู่ในข่ายของคำว่า พนักงานตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นการปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๓ และกรรมการสำรองนี้ จะมีหน้าที่ต่อเมื่อกรรมการหรือคณะกรรมการมอบหมาย จึงมีปัญหาว่า จะสามารถปฏิบัติได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพียงใด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

การที่บริษัทรถไฟไทย จำกัด จะแต่งตั้งนายประเทือง กิริติบุตร ซึ่งเป็นข้าราชการประจำ ให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษากฎหมายและเลขานุการคณะกรรมการบริษัทฯ โดยจะเรียกชื่อฐานะดังกล่าวเป็นอย่างอื่น คือ “กรรมการสำรอง” ตามข้อบังคับของบริษัทข้อ ๑๐^๑ นั้น เห็นว่าไม่อาจทำได้ เนื่องจากมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ บัญญัติว่า “พนักงาน” หมายความว่า พนักงานและลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ว่าการ ผู้อำนวยการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และให้รวมตลอดถึงที่ปรึกษาคณะกรรมการ ที่ปรึกษารัฐวิสาหกิจ เลขานุการ ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการ หรือบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่คล้ายคลึงกัน แต่เรียกชื่ออย่างอื่นในรัฐวิสาหกิจด้วย ดังนั้นแม้ว่าจะเรียกชื่อฐานะเป็นอย่างอื่น แต่ถ้าให้ทำงานเป็นที่ปรึกษากฎหมาย

^๑ ข้อ ๑๐ ผู้ถือหุ้นประเภท ก. อาจเลือกกรรมการสำรองได้ถึงแปดคนสำหรับแทนกรรมการที่ผู้ถือหุ้นประเภท ก. ได้เลือกตั้งขึ้น และผู้ถือหุ้นประเภท ข.อาจเลือกตั้งกรรมการสำรองได้ถึงสามคน สำหรับแทนกรรมการที่ผู้ถือหุ้นประเภท ข.ได้เลือกตั้งขึ้น กรรมการสำรองอาจเข้าประชุมในคณะกรรมการ และมีอำนาจทำการเต็มที่ใด เมื่อกรรมการคนใดไม่เข้าประชุมและกรรมการคนนั้นได้มอบหมายให้เข้าประชุมแทน นอกจากนั้นให้กรรมการมีสิทธิตั้งผู้รับมอบฉันทะให้ทำการแทนตนในที่ประชุมคณะกรรมการได้ ในกรณีไม่มีกรรมการสำรองที่จะเข้าประชุมแทนได้

และเลขานุการคณะกรรมการบริษัทฯ ก็ไม่พ้นจากการเป็น พนักงานตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ และดังนั้นจึงต้องห้ามตามมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เพราะนายประเทือง กীরติบุตร เป็นข้าราชการประจำ

อนึ่ง ขอเสนอเป็นข้อสังเกตว่า คณะกรรมการไม่มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการสำรองผู้ถือหุ้นจะเป็นผู้เลือกตั้งกรรมการสำรองตามข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ ๑๐ และอำนาจทำการของกรรมการสำรองก็จำกัดอยู่แต่เฉพาะในข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๓^๓ คือ มีฐานะเทียบเท่ากรรมการ

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๑๘

^๒ มาตรา ๙ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

๑.ลา

๑.ลา

(๖) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ลูกจ้างของกระทรวงทบวงกรมหรือทบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบเท่าพนักงานส่วนท้องถิ่น รวมทั้งนครหลวง หรือดำรงตำแหน่งในทางการเมือง รวมทั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น

๑.ลา

๑.ลา

^๓ ข้อ ๑๓ ในที่ประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง ต้องมีกรรมการหรือกรรมการสำรอง หรือผู้รับมอบฉันทะจากกรรมการไม่น้อยกว่าแปดคน จึงเป็นองค์ประชุมกรรมการหรือกรรมการสำรองหรือผู้รับมอบฉันทะจากกรรมการแต่ละคนมีคะแนนเสียงคนละหนึ่งเสียง ปัญหาทั้งปวงให้วินิจฉัยโดยคะแนนเสียงข้างมาก ในกรณีที่มิฉะนั้นเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด